

Vill du ha nätbanken
i telefonen?

Ladda ner Aktia Mobilbank

Aktia

SIFFROR VISAR PÅ NÖJT VÖRÅ. I ett forskningsprogram framkommer det att Vöråborna är nöjda med servicen i kommunen. SIDAN 3

FÖRUTSÄTTNING FÖR ARBETE. Vörå kommun försöker mera aktivt hjälpa långtidsarbetslösa tillbaka till arbetslivet. SIDAN 12

KOMMUNBLADET

ONSDAGEN DEN 8 NOVEMBER 2017

NR 7 • ÅRGÅNG 32

FOTO: FELIX RANTSCHUKOFF

Musik för barn och unga

• Musikskolan Tactus har lärt och lär fortfarande regionens barn att spela olika instrument. Det handlar om en balans mellan gehör och kunskap, enligt musiklärare. SIDAN 8

SKOLMAT. Elever i Vörå får testa på hur maten var i skolan förr.

SIDAN 9

LUCIA 2017. Dags att rösta fram årets Lucia.

SIDAN 6

EKOFRISÖR. Ny salong ger kunderna ett alternativ till konventionell hårfärgning. SIDAN 10

Vörå • Vöyri

Gynna den egna maten

• För Vörå är och har jordbruket alltid varit en ytterst viktig näringsgren, den har på många sätt gett mat på borden åt kommuninvånarna.

Jordbrukarna lever i tuffa tider. Det har de gjort redan en längre tid, i flera år. Vinsten av verksamheten är minimal. Om den finns. För många har verksamheten varit förlustbringande, det vill säga att jordbrukarna betalat för att få utföra sina jobb.

Också kommunerna, bland annat i Vörå, ser effekterna av jordbrukarnas tuffa tider. Det märks i form av mindre skatteintäkter för jordbruksföretagarna, vilket även syns i kommunens skattebasta. Saken blev naturligtvis inte bättre av den regniga hösten som förstörde skörden för många.

Vi har alla möjligheten att gynna och värna om den egna maten, alltså maten som producerats i närområdet. Rekoringarna är ett bra exempel på hur man kan stöda lokalproducerat men det finns naturligtvis också andra sätt.

Vi ska vara stolta över den finländska maten. Vi tar det kanske för givet men det är bara så att den finska maten är ren, har hög kvalitet, den är lätt att spåra och på det sättet trygg.

Samtidigt hör finländska jordbruket till världstoppen när det gäller att använda minst antibiotika för produktionsdjur. Djurens välfärd ligger på hög nivå, vi har nolltolerans gällande salmonella och strikt användning av växtskyddsmedel. Många – om inte alla – jordbrukare upplever att Finland har en av världens strängaste miljö- och djurskyddslagstiftningar.

Under hösten har bland annat Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC lyft upp den ansvarsfulla upphandlingen av maten. Förbundet påminner om att offentliga sektorn satsar hundratals miljoner euro på att årligen köpa in matvaror som inte uppfyller de krav som lagstiftningen ställer på matproduktionen.

Också i Vörå kommun tillreder vi tusentals portioner varje månad åt våra barn, unga och åldringar. En bra och smakfull mat är en viktig del av kommuninvånarnas vardag.

I en kommun ser vi ofta matportionerna ur ett ekonomiskt perspektiv. Det är naturligtvis viktigt då man jobbar med allas gemensamma pengar men samtidigt finns det också andra aspekter. Ett exempel på detta har vi tillämpat då vi övergett mjölkstödet för att servera fettfrimjolk och gått in för 1-procentig och lättmjolk.

För att bättre gynna de lokala produkterna

” Vi tar det kanske för givet men det är bara så att den finska maten är ren, har hög kvalitet, den är lätt att spåra och på det sättet trygg.

på vår matsedel kan vi göra en del. Vi kan ställa kvalitetskrav vid upphandlingen i fråga om till exempel livsmedelssäkerhet och djurens välbefinnande. Det går att ställa leveransvillkor på att produkterna ska levereras en viss tid på dagen, brödet inte ska vara packat i plastpåsar och så vidare.

Jag har den uppfattningen att våra förtroendevalda vill satsa på lokalproducerad mat. Vi kommer under vintern att se över våra upphandlingsrutiner och har även för avsikt att ta upp det i kommunstrategin. En hel del tankearbete kvarstår och det är inte till alla delar så lätt.

I övrigt är vi glada över att vi nyligen fick beslut om att få behålla vårt idrottsgymnasium. Mycket jobb kvarstår för att hålla vårt gymnasium attraktivt i en allt hårdare konkurrens. Men vi har nyckeln i våra egna händer, det skulle vi inte haft om vi inte fått tillståndet.

MIKKO OLLIKAINEN

kommundirektör, kunnanjohtaja

Suositaan omaa ruokaa

• Vöyri maatalous on ja on aina ollut äärimmäisen tärkeä elinkeino, se on monin tavoin tuonut ruoan kuntalaisten pöytiin.

Maanviljelijät elävät rankkoja aikoja. Sitä he ovat tehneet jo pitkään, useita vuosia. Toiminta tuottaa minimaalisesti voittoa. Jos ollenkaan. Monilla tiloilla toiminta on tuottanut tappiota, maanviljelijät ovat siis maksaneet siitä, että ovat saaneet tehdä työtään.

Myös kunnat, muun muassa Vöyri, kokevat maanviljelijöiden rankkojen aikojen seuraukset. Sen huomaa maatalousyrittäjiltä kerättävänä vähäisempänä verotuotona, minkä näkyy myös kunnan verokirstussa. Asiaa ei tietenkään auttanut sateinen syksy, joka tuhosi monien tilojen sadon.

Meillä on kaikki mahdollisuudet suosia ja vaalia omaa ruokaa, siis lähialueella tuotettua ruokaa. Reko-piirit ovat hyvä esimerkki lähiruoan tukemisesta, mutta toki muitakin tapoja on.

Meidän tulee olla ylpeitä suomalaisesta ruoasta. Pidämme sitä ehkä itsestään selvänä, mutta tosiasia on, että suomalainen ruoka on puhdasta ja korkealaatuista, se on helposti jäljitettävissä ja sillä tavalla turvallista.

Samalla suomalainen maatalous on maailman huippua siinä, että tuotantoeläimillä käytetään vähiten antibiootteja. Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla, meillä on salmoneilan suhteen nollatoleranssi ja kasvisuojelualuiden

käyttöä valvotaan tiukasti. Monet – ehkäpä kaikki – maanviljelijät kokevat, että Suomessa on maailman ankarampiin kuuluva ympäristö- ja eläintensuojelulainsäädäntö.

” Meidän tulee olla ylpeitä suomalaisesta ruoasta.

Muun muassa SLC, ruotsinkielisten maataloustuottajien keskusliitto, on nyt syksyllä nostanut keskusteluun ruoan vastuullisen hankinnan. Keskusliitto muistuttaa, että julkinen sektori käyttää satoja miljoonia euroja vuodessa ostamalla elintarvikkeita, jotka eivät täytä lainsäädännön ruoantuotannolle asettamia vaatimuksia.

Myös Vöyrin kunnassa valmistamme tuhansia ruoka-annoksia joka kuukausi lapsillemme, nuorillemme ja vanhuksillemme. Hyvä ja maukas ruoka on tärkeä osa kuntaalaisten arkea.

Kunnassa näemme ruoka-annokset usein talouden näkökulmasta. Se on toki tärkeää käytettäessä kaikkien yhteistä rahaa, mutta samalla asiassa on muitakin näkökohtia. Tästä yhtenä esimerkkinä olemme hylänneet maitotuen, jota maksettaisiin rasvattoman maidon tarjoamisesta, ja päätyneet sen sijaan ykkösmaitoon ja kevytmaitoon.

Voimme tehdä aika paljon lähiruoan suosimiseksi ruokalistoihimme. Voimme asettaa hankinnassa laatuvaatimuksia esimerkiksi elintarviketurvallisuuteen ja eläinten hyvinvointiin liittyen. Voimme asettaa toimitusvaatimuksia siten, että tuotteet on toimitettava tietynä vuorokaudenaikana, leipä ei saa olla pakattuna muovipusseihin jne.

Olen saanut sen käsityksen, että luottamushenkilöemme haluavat panostaa lähiruokaan. Aiomme talven aikana tarkastella hankintarutiinejamme ja aiomme myös käsitellä niitä kuntastrategiassa. Ajatustyötä on kuitenkin vielä tehtävä eikä se ole kaikilta osin aina helppoa.

Muuten iloitsemme hiljattain saapuneesta tiedosta, että saamme pitää urheilulukiomme. Paljon työtä on vielä tehtävä, jotta lukiomme säilyy houkuttelevana yhä tiukemmassa kilpailussa. Mutta meillä on avaimet omissa käsissämme, niin ei olisi, jos emme olisi saaneet toimilupaa.

Kaksikielisyys kunnan toiminnassa

• Vöyrin kunta on kaksikielinen kunta, jossa hallintokielenä on ruotsi. Suomen- ja ruotsinkieliset asukkaat otetaan huomioon kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä. Asukkaat voivat saada kunnan palvelua suomeksi tai ruotsiksi.

Kaikkien toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat on

kesäkuusta 2017 lähtien laadittu sekä suomeksi että ruotsiksi, jotta kaikki asukkaat pystyvät seuraamaan päätöksentekoa ja voivat halutessaan osallistua ja vaikuttaa asioihin.

Esityslistat julkaistaan kunnan verkkosivuilla ennen kokousta ja pöytäkirjat julkaistaan heti, kun ne on tarkastettu.

Jos sinulla on mielipiteitä kaksikielisyydestä, voit mielellään ottaa yhteyttä meihin sähköpostilla osoitteeseen vora@vora.fi tai palautelomakkeella, joka löytyy kunnan verkkosivujen ”Ota yhteyttä” -välilehdeltä. Ilmoita palautelomakkeella yhteystietosi, jos haluat, että voimme olla yhteydessä sinuun.

Tvåspråkighet i kommunens verksamhet

• Vörå kommun är en tvåspråkig kommun med svenska som förvaltnings- och språk. I organiseringen av kommunens förvaltning och verksamhet samt i kommunens information beaktas de svenska- och finskspråkiga invånarna. Invånarna kan få betjäning på svenska eller finska inom kommunens verksamhet.

Från och med juni 2017 skrivs alla organs föredragningslistor och protokoll på både svenska och finska så att alla invånare kan följa med beslutsfattandet och har möjlighet att delta och påverka om man vill. Föredragningslistorna inför sammanträdena publiceras på kommunens webbplats före sammanträdet och protokoll

publiceras genast de är justerade.

Har du åsikter kring tvåspråkigheten får du gärna kontakta oss via e-post på adress vora@vora.fi eller via feedback-blanketten ”Kontakta oss” på kommunens webbplats. Uppge dina kontaktuppgifter på feedback-blanketten om vi ska kunna vara i kontakt med dig.

Vöråborna nöjda med kommunen

I ett forskningsprogram framkommer det att Vöråborna är nöjda med servicen i kommunen. Flera av resultaten skiljer sig såväl från hela landet, som från kommuner i liknande storlek.

Forskningsprogrammet ARTTU2 samordnas av Kommunförbundet. I forskningen utreds vilka konsekvenser förändringarna av kommande och redan genomförda reformer har för kommunerna och kommuninvånarna.

För Vörås del av resultatet pekar siffrorna på att den största andelen av Vöråborna är nöjda med kommunen.

Som exempel visar resultaten att 76,6 procent av det sampel av Vöråborna som deltog är nöjda med deras nuvarande livssituation. I jämförelse är 72,4 procent av personerna i kommuner med 5000-10000 invånare nöjda. Av alla kommuner som deltagit i undersökningen är 71,6 procent nöjda. Kommundirektör Mikko Ollikainen tror att när servicen är en bidragande faktor.

– Jag tolkar det som att Vöråborna är nöjda över det servicenät som finns. Man känner sig trygg med den. På det sättet är det ett gott betyg för tillgängligheten, säger Ollikainen.

Vöråborna skiljer sig från mängden när det kommer till hur nöjda de är med vården. I vissa kategorier skiljer det sig med mera än tio procentenheter från såväl alla kommuner i undersökningen, som mindre kommuner.

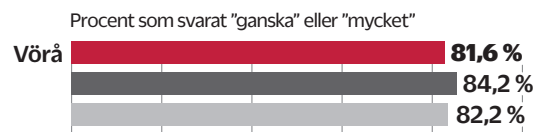
– Det förklaras säkert delvis av att vi har två hälsovårdscentraler i Vörå och i Oravais. Tillgängligheten är bättre än på andra ställen. I en del kommuner har man varit tvungna att skära ner på serviceställen. I Vörå har vi varit måna om att hålla fast vid ett starkt servicenät. Vi har haft ekonomiska möjlig-

Vöråbor tyckte till om kommunal service

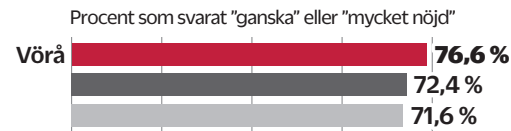
Så här svarade 185 Vöråbor på Kommunförbundets enkät om service i kommunerna

■ Vörå ■ Kommuner med 5 000–10 000 invånare ■ Alla 40 kommuner som deltar i Arttu2

Hur sannolikt är det att du bor kvar i Vörå om tre år?

Hur nöjd är du med din livssituation just nu?

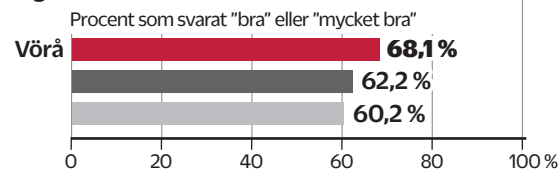

Föreställ dig en situation där kommuner tävlar om att vara "en stad eller kommun där det är bra att leva och bo".

Hur skulle din kommun placera sig?

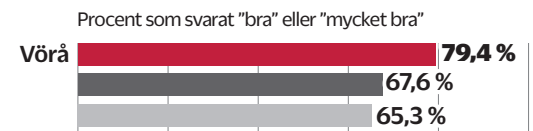
Hur bra anser du det går att sköta ärenden hos kommunen?

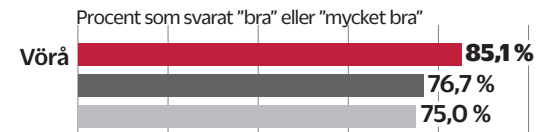
GRAFIK: KATI HIEKKANEN Källa: Kommunförbundet. ARTTU2 är ett forskningsprogram som samordnas av Kommunförbundet. 40 kommuner deltar.

Hur bra sköter kommunen servicen ...

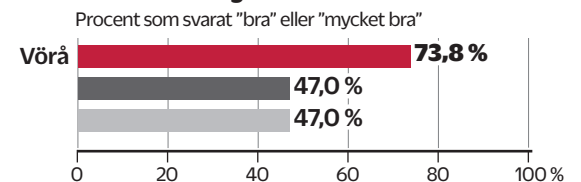
... vid läkarmottagningen på HVC?

... vid sjuk-/hälsovårdsmottagning?

... vid hälsocentralens bäddavdelning?

76 % följer ofta eller nu och då med kommunens verksamhet och beslutsfattande via Vörås egen tidning Kommunbladet.

heter till det tack via sysselsättningen.

Det verkar också som att kommuninvånarna uppskattar sin lokala tidning. Cirka 76 procent säger att de får sin nödvändiga information från kommunen via en lokal informationskanal i form av tidning. I både mindre kommuner och alla andra kommuner så är Vörås procent mycket högre i jämförelse, rättare sagt med 16 procentenheter.

– Det är absolut Kommunbladet det handlar om. Det är en bekräftelse på att det är en

synnerligen populär tidskrift.

Det är lite som att gripa efter halmstrån när en försöker hitta något område där Vörå skulle vara missnöjd med något.

Till exempel när frågan "är det sannolikt att du bor i din nuvarande hemkommun om tre år" ställs svarar cirka 82 procent att de kan tänka sig det, det är lägre än resten av kommunerna, men det är ändå en stor andel.

Det är ju högt ändå. Största delen vill stanna och bo kvar. Det finns jobb och folk är nöjda med servicen. Det går överlag bra i Vörå. En del

pendlar till andra kommuner och städer. Wärtsilä och Vasa centralsjukhus drar många.

Ollikainen säger att en del av utflyttningen märks i alla kommuner.

– Det som alla kommuner märker är när studerande flyttar till Helsingfors, de får fördelar i kollektivtrafiken genom att skriva in sig.

Överlag tycker kommundirektören att det är viktigt att delta i undersökningar som ARTTU2.

– Det är viktigt att vi är med för att få en jämförelse. Vi har ju uppfattningar om hur saker och ting är. Men

Kort om ARTTU2

- Totalt deltog 40 kommuner av olika typ och storlek från olika delar av Finland.
- Kriterierna för att en kommun ska få delta är bland annat regionalt läge, kommunstorlek och språkfördelning.
- ARTTU2-kommunerna är: Askola, Enare, Esbo, Hattula, Hirvensalmi, Hollola, Jyväskylä, Kankaanpää, Karleby, Keitele, Keuruu, Ki-

mitoön, Korsholm, Kotka, Kurikka, Kuusamo, Lempäälä, Liperi, Nivala, Paltamo, Parkano, Petäjävesi, Pudasjärvi, Raseborg, Reso, Rautalampi, Salo, Sibbo, S:t Michel, Säskylä, Tammerfors, Tavastehus, Torneå, Uleåborg, Vasa, Vanda, Villmanstrand, Vimpeli, Vörå och Åbo.

• Källa: Kommunförbundet.fi

det här är ett sorts kvitto på om Vöråborna är nöjda eller besvikna. Kommuninvån-

narna har gett kommunen ett gott betyg.

FELIX RANTSCHUKOFF

Finland 100 år i nästa nummer – Suomi 100 vuotta seuraavassa numerossa

• I Kommunbladets decembernummer, som kommer ut 5.12, har redaktionen planerat in enbart material som har med Finland 100 år att göra. Har du något du vill tipsa redaktionen om som borde vara med?

Vad hände i Finland året du föddes? Hur länge var Kekkonen president? När inleddes förbudstiden? Minns du matransoneringen? När såg du tv första gången? Och när kom elektriciteten? Har du intressanta händelser och

milstolpar från det självständiga Finlands hundraåriga resa vill vi gärna du hör av dig till redaktionen, kommunbladet@vora.fi eller 06-382 1111.

Toimitus on suunnitellut 5.12. ilmestyvään Kommun-

bladlet-lehden joulukuun numeroon pelkästään Suomen 100 vuoteen liittyvää aineistoa. Haluatko antaa toimitukselle vinkin jostain, jonka pitäisi sisältyä lehteen?

Mitä Suomessa tapahtui sinä vuonna, jolloin sinä syn-

nyit? Miten kauan Kekkonen oli presidenttinä? Milloin kieltolaki tuli voimaan? Muistatko elintarvikkeiden säännöstelyä? Milloin näit television ensi kertaa? Ja koska sähkö tuli? Jos sinulla on kerrottavana mielenkiin-

toisia tapahtumia ja virstanpylväitä itsenäisen Suomen 100-vuotiselta taipaleelta, ota yhteyttä toimitukseen sähköpostitse kommunbladet@vora.fi tai puhelimitse 06-382 1111.

KBL

- Markvibratorer • Pikmaskiner
- Jordfräs • Borrhammare
- Betongslipmaskiner
- Weideman minilastare
- Stubbfräsning • Dino Skylift, m.m.

Vörå Maskinuthyrning
Vöyrin Konevuokraamo

050 524 1983

Hemsidor till företag

- hittas av google och andra sökmotorer
- snabb laddtid
- fungerar på alla skärmstorlekar
- användarvänlig
- design enligt önskemål

Vi har också färdiga kostnadseffektiva mallar. Ta kontakt för mera information.

Besök gärna vår hemsida: liamedia.fi

Andreas Lindgrén 044 0948294 liamedia.fi

Barnhemsgatan 10 65100 Vasa info@liamedia.fi

LIamedia

AVFALLSSERVICE

AUKTORISERAD

STENA-MOTTAGNINGSPUNKT

- Tömning av slambrunnar
- Skrotningsintyg
- Torravfall
- Utbytesflak
- Spannmåls och kalktransporter
- Byggbaracker, förråd och bajamajor

Ab Nordqvist-Trans Oy.
Kleidersvägen 106, Vörå 06-383 7568

Träning i Botniahallen: Fr vänster Ulf Härtull, Göte Granholm, Sten Elenius (Team Jyväskylä), Bo-Erik Ek, Kenneth Påhls, Marie-Louise Påhls, Erkki Hahka (äldst i laget 68 år), Laura Lemberg (yngst i laget 21 år). På bilden saknas Jari Lemberg och Rose Helsing som också kommer att cykla med Team Vasa.

FOTO: KENNETH PÅHLS

Vöråbor cyklar för välgörenhet

Intresset för cykling är starkt i Vörå just nu. En katalysator för detta är bland annat Botniahallen som lockar hundratals cyklister ut på vägarna innan och efter själva loppet i slutet av juli. Var och en cyklar naturligtvis i egen takt.

Hela 10 Vöråbor har nu gått in för att delta i Team Rynkeby – God Morgon, som är ett nordiskt välgörenhets-evenemang på cykel. Genom evenemanget samlar de in medel för svårt sjuka barn. I Finland insamlas medel till cancersjuka barn i huvudsak med stöd av företag, men också med hjälp av olika evenemang.

I Team Rynkeby-God Morgon år 2018 deltar 1900 cyklister som cyklar till Paris, dit även Finlands sju lag anländer i egna grupper i juli 2018.

Team Rynkeby fick sin början i Danmark år 2002 och är i dag ett välkänt välgörenhets-evenemang, vars deltagarantal till och med är begränsat.

Från Vörå är Bo-Erik Ek, Sten Elenius, Erkki Hahka, Rose Helsing, Göte Granholm, Ulf Härtull, Jari och Laura Lemberg samt Marie-Louise och Kenneth Påhls med.

– Jag var med redan 2016 i Jyväskylä teamet och fick då idén att bilda ett lag till Österbotten, nu är vi 36 cyklister och 8 personer i serviceteamet i Vasa. Genom att vara med i detta projekt så får man ett minne för livet, säger Jari Lemberg.

I Finland startades evenemanget 2013 och har vuxit från att ha varit en grupp från Helsingfors till att omfatta sju städer.

I Finland går de insamlade medlen i helhet och oavkortade till Sylva ry och barnfonden AAMU Suomen Lasten Syöpäsäätiö. År 2016 insamlades 332 000 euro och summan för år 2017 var cirka 566 000 euro.

– Det här är en sak som jag är engagerad i för att jag vill och kan. Helt fantastiskt att jag som cyklist kan kombinera mitt stora intresse med

Spinning-träning på Vasa Sports Club. från vänster Ulf Härtull, Kenneth Påhls, Jari Lemberg, Erkki Hahka och Laura Lemberg.

FOTO: KENNETH PÅHLS

att hjälpa sjuka barn och deras familjer, säger Kenneth Påhls.

Det årligen återkommande projektet börjar i septem-

ber och kulminerar i nästa sommars cykling till Paris, dit kilometerantalet är dryga 1700. Alla cyklister betalar sina cyklar, sin resa och öv-

riga kostnader helt själva, så att de från företag insamlade medlen oavkortade går till Sylva ry och AAMU Suomen Lasten Syöpäsäätiö.

– Vi motionerar alla i olika former, men det här blir en utmaning. Nya människor och erfarenheter, och att möta barn och föräldrar i sjukdomssituationer ger ett nytt perspektiv, säger Marie-Louise Påhls.

– Jag tycker det viktigt att hjälpa barnen som insjuknat i cancer, säger Hahka.

Vörå kommun är med och stöder det fina välgörenhets-evenemanget.

– Att motionera endera ensam eller tillsammans är viktigt och bra för vårt välmående. Att dessutom motionera och samla in pengar för välgörenhet är en extra fin krydda. Ändamålet för välgörenheten barn och cancerforskning är behjärtansvärt och det kan vi alla dra nytta av i framtiden. Därför är vi gärna med och stöder detta projekt, säger kommundirektör Mikko Ollikainen.

Om du också vill delta i välgörenhets-evenemanget kan du ta kontakt med någon i Vöråcyklisterna som nämns ovan.

KBL

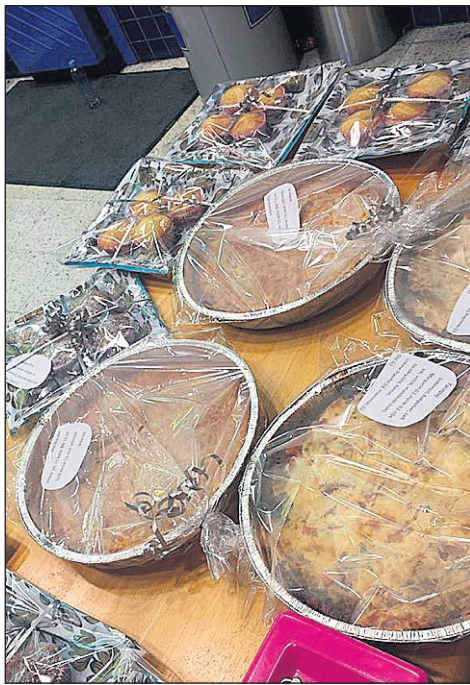
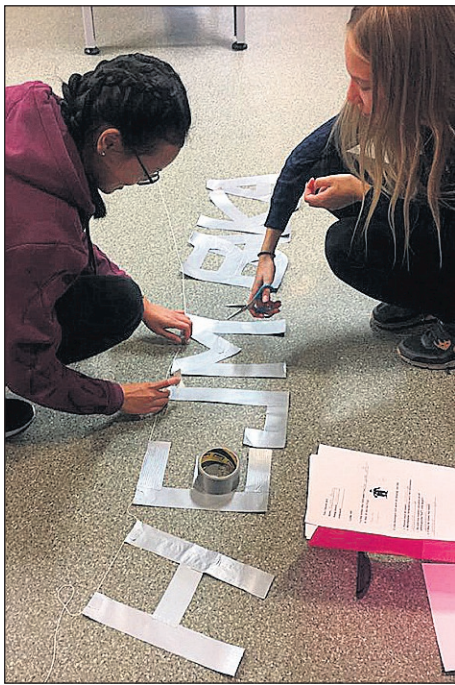

Vöråflickor startade Hejmbaka UF

Via UNG företagsamhet på nätet har fyra Vöråflickor registrerat ett företag. Flickorna har företagande som tillval på den åttonde klassen, i artikeln beskriver de själva hur det hela gick till.

Vi är fyra Vöråflickor på 14 år: Mirjam Bamm, Jenny Karvonen, Henna Torrkulla och Lotta Jakas. Vi har valt företagande som tillval i åttan, där man lär sig hur ett företag fungerar med mera.

Vi har fått grundat ett eget företag där vi sköter om allt i företaget själv. Det kan vara till exempel från att handla ingredienser till att bokföra. Vi alla tycker om att baka och då tyckte vi att det passade bra att starta ett företag där vi bakar och säljer. Och därför heter vi Hejmbaka UF, som representerar Vörå.

Personerna bakom Hejmbaka UF blev positivt överraskade av den stora åtgången.

Vi registrerade oss på "UNG Företagsamhet" på nätet. Vi fick bland annat lära oss hur man håller möten, bokför och hur man sköter ekonomin. På vårt möte valde vi namn på vårt företag, valde vem som skulle vara VD, ekonomichef och så vidare. Efter teorin började vi med

det praktiska jobbet. Vi satsade egna pengar på företaget, fixade förvaringsskåp, ringde samtal och sådant viktigt.

När vi fick godkänt av S-market att få sälja där, började vi med att kolla upp recept, handla ingredienser och sedan började vi baka.

När bakverken var färdiga

paketerade vi in dem med cellofan, fixade bord, och började ställa i ordning inför försäljningen.

Då vi sålde första gången gick det mycket bra, vi alla blev väldigt positivt överraskade. Efter försäljningen valde vi att fortsätta med det för att det gick så bra.

Nu säljer vi nästan varannan fredag, eftersom det kräver mer jobb än vad man tror.

Checka in vår Instagram och Facebook sida @hejmbakauf för info om vad och när vi säljer.

JENNY KARVONEN
OCH MIRJAM BAMM

"Bra lära sig företagsamhet tidigt"

Att introduceras till företagsamhet i ung ålder är något som är bra för de som vill det, enligt Kaj Svells, ordförande för Vörå Företagare. Det kan ge en fördel i det framtida arbetslivet, tillägger han. Ung Företagsamhet rf (UF) har som mål att främja en företagarmässig attityd och aktiv verksamhet bland unga i Finland. Det görs genom att öka de ungas kunskap om företagsamhet, företagsamhetserfarenheter, arbetslivsfärdigheter och kontroll över den egna ekonomin. Företagsamhet är en av tyngdpunkterna i läroplanen för grundskolan i Vörå och det har Vörå Företagare, hjälpt till med.

-Det har kommit bra i gång i skolorna sedan skolstarten. Företagarföreningen är ett slags bollplank och en idébank.

Förra veckan kläcktes en

helt ny idé. Vad om proeleverna skulle få göra en riktig arbetsansökan när de söker praktikplats?

-De som är intresserad av en sådan sak får göra en ordentlig ansökan där de skickat in sitt CV och går på en intervju. Det är en möjlighet att få praktiska erfarenheter och uppleva konkurrens. Det betyder inte att alla måste göra det märkväl. Men det kan vara en fördel att ha gjort det under skoltiden innan det är

dags att söka sommararbete till exempel.

Han tillägger att företagslivet florerar i hela Österbotten.

-De undersökningar och mätningar som görs visar på lite mera positiva tendenser för tillfällen. Österbotten är ett starkt företagarmråde. Jag tror det har att göra med traditionerna och värderingarna som gynnar privattänkandet i vårt område.

FELIX RANTSCHUKOFF

050 572 1214 050 568 9549
Lagervägen 9 A 7
65610 KORSHOLM
www.kmroofing.fi

• Plåtstlageri • Maskinfalsade Plättak • Fönsterplåt/Plåtlistor • Taksäkerhetsprodukter • Inplåtning av skorstenar • Skräddarsydda lösningar enligt kundens behov

Farsdagslunch
SÖ. 12.11
boka bord
1 dukning kl. 11.30
2 dukning kl. 13.30
3 dukning kl. 15.30
Boka julfesten i tid!

Tesses Cafe
Vöråfjärden
Tfn 06-346 4392
tessescafe.fi

EL-EK

Planering och
elinstallationer

Oravais
0500-361 771

Vörå Snickeritjänst
tel. 0500-362 274
vora.snickeritjanst@agrolink.fi
www.vorasnickeritjanst.fi

- Kök i gammal stil (helträskåp)
- Innertrappor
- Best. arbeten, m.m.

JULFEST/JULBORD/FARSDAG

Ni kan också boka egen julfest hos oss!!

JULBORDSBUFFE
på vörå city pub 18.11 och 2.12 kl. 18-21. Köp supekort på grillen senast 5 dagar innan. Från kl. 21 18.11 underhåller Emeline Sigfrids och Kim & Louise, 2.12 Tom Håkans.

FARSDAG 12.11
3-rätters meny kl. 13 och kl. 15, endast bordsbeställningar tel. 050-562 3060.

TRADITIONELL JULLUNCH
på city grillen fredag 15.12.

VÖRÅ CITY GRILL & CITY PUB
Vöråv. 11, tfn 050-562 3060

Ps. på grillen finns även vegan/vegetarisk mat-fråga efter!

VÖRÅ ELSERVICE AB
VÖYRIN SÄHKOHUOLTO OY

MÅRTEN HELSING
050 - 524 1976
VORA.ELSERVICE@GMAIL.COM

Kommunbladet
Redaktion: 050-5407 266
Annonser: 7848202
Frågor om utdelningen samt prenumerationer: 7848246

F:ma A. Bengs

Byggarbeten & Fastighetservice

Tfn 050 536 0145

KUSTENS MÅLERI & KAKEL

FRÅGA OFFERT!

Simon Ingman 0500-969 460
Valde Östman 0500-107 307
kustens.maleri@gmail.com

Oravais Apotek

1927-2017

90 ÅR APOTEKSTJÄNSTER I ORAV AIS

Kaffebjudning dagen till ära

Det har gått 90 år sedan Oravais Apotek öppnade sina dörrar för första gången. Torsdag 9.11. kl. 10-17 bjuder vi på kaffe med dopp. Hjärtligt välkomna!

DET HÄNDER PÅ NORRVALLA

12.11 **Farsdagsbrunch**, dukningar 10.30 och 12.30
25.11 **Dansfest** med Streaplars och DansDax
25.11 **Ben Dover** spelar i restaurangen
26.11 **Julmarknad**
15.12 Årets stora **julkonsert**

BOKA JULBORD
LÖRDAG 25.11 - kl. 19.00
SÖNDAG 3.12 - kl. 11.30 och 13.00
FREDAG 15.12 - kl. 17.30
SÖNDAG 17.12 - kl. 11.30 och 13.00

Bokningar och förfrågningar:
norrvalla@folkhalsan.fi
tfn 06 383 1012

folkhalsan

Möt årets luciakandidater!

1. Ida Fridlund

Ålder: 14
Bor: Oravais
Familj: Inga syskon, föräldrarna heter Benita Öling och Bengt Fridlund. Det är spännande att ställa upp eftersom jag inte varit Lucia tidigare.
Intressen: Spelar trummor och gillar popmusik. Jag har ingen specifik favoritartist.
Lucia för mig: Är en glad person som sprider det fina budskapet med ljuset i mörkret.
Bästa luciaminne: Jag var tärna i lågstadiet och jag minns att det var en fin tillställning. Det är ett gott minne.
Betyg i musik: 9

2. Erica Norrgård

Ålder: 15
Bor: Oravais
Familj: En lillasyster som heter Hanna. Föräldrarna Anneli och Jan-Erik Norrgård. Lucia är enligt mig en omtänksam person som bryr sig.
Intressen: Jag har spelat gitarr förr, nu för tiden är det innebandy som gäller.
Lucia för mig: Är vänlig och snäll. Hon är omtänksam och bryr sig om andra.
Bästa luciaminne: Jag var tärna i lågstadiet, jag minns inte så mycket men det var bra stämning och fint.
Betyg i musik: 9

3. Victoria Lassus

Ålder: 15
Bor: Karvat
Familj: En storebror som heter William och en lillebror som heter Eddie. Föräldrarna heter Kenneth och Maria Lassus.
Intressen: Har spelat bas, fiol och piano förr. Jag tycker om att rida, kickboxning och att vara med kompisar.
Lucia för mig: Är snäll och omtänksam som sprider ljus och värme.
Bästa luciaminne: Jag var tärna på sexan. Vi hade bra stämning överlag i klassen så det gick väldigt bra.
Betyg i musik: 9

4. Sandra Nygård

Ålder: 15
Bor: Seiplax
Familj: Två storebröder som heter David och Mathias. Föräldrarna heter Ninah Karls-Nygård och Glenn Nygård.
Intressen: Spelar piano och sjunger. Jag tycker mest om Beyonce och ballader, för de går att sjunga med i. Om inte jag sjunger så motionerar jag.
Lucia för mig: Är glädjespridande, positiv och omtänksam.
Bästa luciaminne: Jag var Lucia i lågstadiet. Jag minns att det var jättespännande att gå in och sjunga. Jag hade fullt med stearin i håret efteråt.
Betyg i musik: 10

4. Amanda Björklund

Ålder: 15
Bor: Eljasus
Familj: Tre äldre syskon, två systrar och en bror. Föräldrarna heter Britt-Marie och Mikael. Jag brukar ta hand om mina syskonbarn ofta.
Intressen: Jag tycker om att sjunga, umgås med kompisar och att vara med syskonbarnen.
Lucia för mig: Är omtänksam och glad och vågar vara sig själv.
Bästa luciaminne: Jag var lucia på sexan. Vi blandade lite teater i form av Mumin med Lucia. Det var när Tove Jansson fyllde. Jag och en kompis var Lucia, senare var jag Muminmamman.
Betyg i musik: 9

Så röstar du på lucia

Hur skall jag göra för att rösta fram min favorit? Det är ganska enkelt. I ABC och ST1 i Oravais samt Amalia finns röstningslådor. Hit kan du föra röstningsblanketten och kostnaden för rösten.

Kröningen för Lucia hålls i Oravais kyrka tisdagen den 13.12 kl.18.30. Medverkande under kröningen är Kör för alla och Manskören.

Efteråt bjuds på servering och lotteri.

Jag röstar på kandidat nummer:

En röst kostar 2 euro.
 Sista röstningsdag är **den 30 november**.

Kupongen skickas till:
 Birgitta Backman
 Österbergsgränden 4, 66800 Oravais

Arrangör: **Röda Korset**, Oravais avdelning

Maria Wester visar upp den nya delen av Marias Nycklar.

FOTO: FELIX RANTSCHUKOFF

Vegansk mat och övernattnings i Kaitsor

Marias Nycklar ska få ett tillskott. Hälso-centret håller som bäst på att expandera i form av en utbyggnad. När det är klart blir byggnaden dubbelt så stor och ett lunchcafé öppnar på samma gång.

Antalet kunder hos oss har ökat och ökar fortfarande. Vi vill kunna erbjuda gäster som kommer lite längre ifrån att äta här på samma gång, de kan skippa långa resor och få något hälsosamt på samma gång. Det blir intressant att se slutresultatet, säger Maria Wester som äger fastigheten till hälsokollektivet Marias Nycklar.

Utbyggnaden blir cirka 200 kvadratmeter stor, ungefär lika stort som den nuvarande fastigheten. Bygget påbörjades i mitten av juli och den preliminära planen är att allt ska vara färdigt till våren år 2018. Det råkade sig så att Christina Malinen och hennes sambo Jani Oksa tänkte i början av året öppna en hälsokostbutik i Jakobstad. Men efter att Malinen pratat med Wester angående hennes planer på en hälsokostbutik slog tanken Wester: hon ska ändå bygga ut Marias Nycklar, kunde inte ett café passa in där också?

–Hon visste att jag är intresserad av kost och hälsa. Där började idén. Det känns som ett stort steg att öppna ett café med lunchservering. Jag har varit bokföreläsare tidigare. Jag går från ett rutinjobb till att starta något eget. Det är inte bara att vända ett nytt blad, det känns som en helt ny bok, säger Malinen.

Oksa ser också fram emot att öppna lunchcaféet vid namnet Ajna. Han har jobbat inom restaurangbranschen förr, han ser det inte som någon vidare utmaning. Däre-

Catharina "Cia" Malinen och Jani Oksa öppnar det veganska lunchcaféet Ajna i Kaitsor.

PRIVAT

FOTO:

Kort om vegankost

- Om kosten enbart består av vegetabiliska livsmedel kallas den vegankost.
- Om personen också äter mjölkprodukter kallas det laktovegetarisk kost.
- Om personen dessutom äter äggprodukter kallas det lakto-ovo-vegetarisk kost.
- Består huvudsakligen av vegetabiliska livsmedel och

mot är förväntan stor.

–Vi äter vegansk kost hemma också, så maten är jag inte orolig för. Vi vill att det ska vara ett hemmatrevligt och skönt ställe att besöka. Det finns inget liknande ställe i närheten just nu, så jag tror att många kommer uppskatta det, säger Oksa.

Förutom caféverksamhet kommer även den nya utbyggnaden att husera olika terapeuter och dessutom kommer en lägenhet att byggas som kan hyras av långväga gäster.

–Vi har många som kom-

mer från utlandet, speciellt från Sverige. Då kan det passa bra att de får stanna här efter deras behandling, säger Wester.

Marias Nycklar kommer att ordna så kallade Hälsoveckor för gäster som kommer längre ifrån.

Wester säger att det blir aktuellt med så kallade Hälsopaket med olika behandlingar, samt en kost fullspäckad med näring enligt klientens behov.

Malinen och Oksa har redan blivit förvarnade om att det kan bli aktuellt med an-

dra måltider än lunch.

–Om de vill ha hjälp när de stannar så fixar vi maten under tiden de bor i lägenheten, säger Malinen.

Varför är människor allt mera kostmedvetna?

–Jag tror att det beror på flera olika saker, folk har börjat få upp ögonen för miljöförstörelsen. Vi måste börja ta till vara det vi har och spara in på sådant som skadar miljön. Hälso-problemen har ökat och ökar ständigt. Jag tror att vi har börjat se att kosten faktiskt kan ha en betydelse för hur vi mår. Om inte traditionell hjälp via den skolmedicinska vägen fungerar är det naturligt att söka sig till annat, säger Malinen

Oksa tror att vegansk mat är här för att stanna.

–Den veganska trenden är ständigt stigande. Det är en hälsosam tankevärld. Vi vill äta hälsosamt och vi vill göra det ännu hälsosammare, säger Oksa.

FELIX RANTSCHUKOFF

LAGER-TÖMNING
Småstugor m.m.
RING!

AB Håbeco OY
Seiplaxvägen 88, Oravais
Tfn 0500-265 576

JOHANS BYGG
Nybyggen och renoveringar
Johan Bertils
tfn 050-590 1861

Låt oss förverkliga Era drömmar

Ab BYGGTJÄNST
H-E STORLUND OY

66600 Vörrå
tfn 0500-264 811, 050-345 2656

www.TOM 'S ALLT
I ALLO...
050 525 7216

BJÖRKVED & BLANDVED
I OLIKA LÄNGDER

29 cm, 33 cm, 45 cm och 1 m
Även 35 L småsäckar!

Även hemtransport
Vasa – Munsala

P&T VED och MASKIN ÖB
050-524 1981

MBT-LINE
SANDBLÄSTRING & MÅLERIARBETEN

- LASTBILAR & SLÄPVAGNAR
- PÅBYGGNADER
- METALL-KONSTRUKTIONER
- BILAR M.M.

TFN: 050 3226594
SEBASTIAN HELSING, VÖRÅ

SPECIALISTEN
PÅ MATTLÄGGNING OCH BADRUMS-RENOVERINGAR.
VTT-CERTIFIKAT

Oravais
Golv & Kakel

FREDRIK ENGMAN
050-527 9331

Juristbyrå
Lexlibris
JM Charlotta Frantz

- Upprättande av juridiska handlingar
- Skrivarbeten och översättningar

www.lexlibris.fi +358 44 9988 495

Oravaisten Apteekki

1927-2017

90 VUOTTA APTEEKKIPALVELUA ORAVAISISSA

Päivän kunniaaksi kahvitarjoilu

90 vuotta sitten Oravaisten Apteekki avasi ovensa ensimmäisen kerran.
Torstaina 9.11. klo 10-17 tarjoamme pullakahvit.
Sydämellisesti tervetuloa!

Kommunens rådgivande organ

• Vår kommun har enligt kommunens förvaltningsstadga ett ungdomsråd, ett äldreåd, ett råd för personer med funktionsnedsättning och ett näringslivsråd. Organen är rådgivande för förvaltning och beslutsfattande i ärenden som berör dem, alltså inte kommunala myndigheter.

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet tar ställning till beslut som speciellt berör unga, gör initiativ m.m. I ungdomsrådet sitter Amanda Södergård (ordförande), Jacob Backull, Nikita Flygare, Tobias Kock, Emilia Nygård, Elin Stenman och Alex Östman. Som sekreterare för rådet fungerar fritidssekreteraren.

Ungdomsrådet kan utse en representant i kommunstyrelsen och i varje nämnd samt i nämnden för utbildning och småbarnspedagogik och dess sektioner. Ungdomsrådets representanter får inte delta i behandlingen av sekretessbelagda ärenden.

Äldreådet

Äldreådet ett samarbetsorgan för kommunen och pensionärsföreningar verksam inom kommunens område.

Bland äldreådets uppgifter kan nämnas befrämja och utveckla Vår kommuns och pensionärsföreningars samarbete, befrämja pensionärens fortsatta aktiva deltagande i samhällets olika verksamheter såsom utbildning, arbete, social service, hälsovård, kultur- och fritidsevenemang samt andra kommunala tjänster och grundservice, följa med de äldres behov och härvid ta initiativ och föra framställningar, fungera som remissorgan i budgetarbetet samt avge utlåtanden och rekommendationer i äldreomsorgsfrågor och bevaka att för pensionärerna viktiga frågor beaktas i alla förekommande nämnder och förvaltningar.

I äldreådet sitter Torbjörn Ehrman (ersättare Karin Simons), Elisabeth Kullas (Mari-Anne Bertills), Ralf

Westerback (Ingmar Jåfs), Monica Östman (Svea Sjöberg), Jan-Erik Stenroos (Bertil Holmström), Gunvi Lundqvist (Seija Karls) och Lisbeth Ingo (Inger von Wendt). Som sekreterare för rådet fungerar äldreomsorgschefen. Äldreådet har ännu inte utsett ordförande.

Rådet för personer med funktionsnedsättning

Rådet är ett samarbetsorgan för personer med funktionsnedsättning, föreningar verksamma inom kommunen för personer med funktionsnedsättning, myndigheter och beslutsfattare. Rådet för personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att påverka planering, beredning och uppföljning inom alla förvaltningsområden så att rättigheterna för personer med funktionsnedsättning tillgodoses.

I rådet sitter Marjatta Lönnqvist, Samuel Solborg, Karoline Ekman, Kristine Paulin, Carina Storsjö och Tobias Berglund. Ersättare är Ann-Mari Andrejeff-Hahka, Camilla Nyman och Jan-Erik Sjöholm.

Som sekreterare för rådet fungerar omsorgsdirektören. Rådet har ännu inte utsett ordförande.

Näringslivsrådet

Näringslivsrådet fungerar som en remiss- och rådgivande instans för kommunen då det gäller näringslivsfrågor. Näringslivsrådet har bistått kommunstyrelsen med sakkunskap när det gäller utvecklandet av kommunens näringsliv och gör även företagsbesök.

I rådet sitter Rainer Bystedt (ordförande), Roy Björklund och Göran Westerlund från kommunen. Från Vår företagare Ann-Sofi Lindgård, Anders Bergman och Kaj Svells (ersättare), från Österbottens Företagarförening Pia Simons och från ÖSP Kenneth Dalkarl.

Som sekreterare fungerar kommundirektören och VASEK:s tjänstvarande ombudsman kallas till rådets möten.

Pettson och Findus firar jul i Koskeby skola

• En glad pjäs om det tjugiga radarparet och deras julbestyr måndag 11.12 kl.18-18.40. När julen närmar sig hemma hos katten Findus och gubben Pettson händer det ett och annat. Pettson halkar och gör sig illa i foten innan de hunnit hämta julgran eller lagat julmat. Och hur blir det med jultomten som Findus så längtar efter...

Nog är det tur att det finns hjälpsamma grannar och att både Pettson och Findus är så påhittiga! En rolig, glad

och stämningsfull pjäs om det tjugiga paret och deras julbestyr.

Pjäsen passar för 2-9-åringar med familjer. Rollerna spelas av Catrine Krusberg, Samuel Karlsson och Anders Grönroos.

Det är önskvärt att man bokar plats på förhand. Mera info och platsbokning kan man göra på www.vora.fi/ evenemang. Arrangör är Barnens estrad i samarbete med fritidsnämnden.

ALF WIKLUND

Trygve Strömvall visar Milton Grannas hur han ska göra för att hålla takten.

FOTO: FELIX RANTSCHUKOFF

”Alla kan relatera

Musikskolan Tactus har i många år erbjudit ungdomar och barn att lära sig ett instrument. Det viktigaste är att försöka, om intresset finns, enligt verksamhetsledare.

Från gången utanför Tegenregrenskolans musiksal hörs ett distinkt pianoklink och mystiken byggs upp. Det som ytterligare ökar mystiken är valet av låt, Milton Grannas och spelar temasången till Rosa Pantern.

När Trygve Strömvall, Miltons pianolärare och Tactus verksamhetsledare, öppnar dörren till gången är Grannas ivrig inför deras lektion. Grannas stora förebild är Robert Wells och en dag drömer han om att bli lika bra på att spela piano som honom. Just nu tycker han om att spela filmmusik och han har på egen hand lärt sig att spela temasången till Pirates of the

Caribbean. Strömvall säger att han utvecklat ett gott gehör, vilket kan ligga som bra grund inför mera avancerade lektioner.

– Det kan ta årtal att lära sig att spela piano. Det handlar om att hitta en balans mellan gehöret och att kunna läsa noter, säger Strömvall.

Tactus har lärt ungdomar och barn att spela olika instrument sedan millennieskiftet. De populäraste instrumenten är piano, violin, gitarr, trummor och sång. Strömvall berättar att om någon vill lära sig ett annorlunda instrument så försöker Tactus att lära ut det också. Enligt Strömvall är det viktigt att ta tillvara på intresset, om ett sådant finns.

– Om du är intresserad ska du absolut prova på. Intresset är A och O när det kommer till musikundervisning, det är där det finns en motivation.

• Kort om Musikskolan Tactus

- På Musikskolan Tactus kan du bland annat få lära dig att spela piano, gitarr, bas, trummor, sång, blås- eller stråkinstrument.
- Består av individuell undervisning av kunniga lärare, möjligheten att få spela i grupp, och undervisning om musikens uppbyggnad.
- Musikskolan ger en bra grund för att senare kanske kunna söka vidare till annan musikutbildning – eller bara kunna ha musiken som en hobby.

Du kan alltid prova på och märker du att det inte är din grej har du i alla fall provat. Det är bättre än att gå in och är ut och bara tänker på det, säger Strömvall.

För Grannas var det naturligt att ta pianolektioner eftersom hans bror också spelar piano.

Ibland kan det till och med vara svårt för dem att veta

vems tur det är att spela.

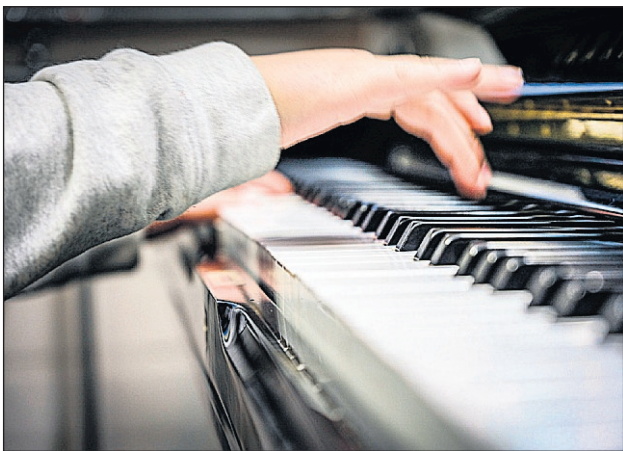
– Jag har lärt mig en del teori via min storebror Noah. Men han spelar åtminstone två timmar per dag, jag orkar högst spela en kvart. Det svåraste är att spela oktaver eftersom jag har så korta fingrar. Men det blir bättre med tiden, säger Grannas.

Enligt Strömvall finns det för varje instrument en op-

till musik”

Milton Grannas spelar temasången till Rosa pantern. FOTO: FELIX RANTSCHUKOFF

timal ålder då det är bäst att börja lära sig instrumentet. Till exempel bas och trummor kan kräva längre fingrar och längre armar för att nå till tvärbanden, respektive cymbalerna.

Dessutom tror Strömvall att det kan vara en fördel om

barnet redan gått i skolan en tid, eftersom inlärningsrutinen börjar sitta då.

– Det är jättestor skillnad mellan instrument, säger Strömvall.

Det roligaste för Strömvall som lärare är att se elever utvecklas.

– Vissa gånger kan jag märka efter sommarlovsuppehållet att eleven lärt sig något nytt fast jag inte undervisat under sommaren. Jag lär mig också av eleverna. Ibland har vi en gemensam a-ha upplevelse. Vi lär varandra knep och på ett sätt knäcker vi koder tillsammans.

Vad är fördelarna med att lära sig ett instrument?

– Musik är någonting som alla människor i någon form tycker om. Om inte personen utövar det så lyssnar den på det. Jag kan inte komma på en annan hobby eller konstform som man kan säga att alla människor har en relation till. Trots att fotboll är populärt är det inte alla som gillar det. Men alla gillar musik. Om man kan gå till det steget att man kan själv utöva det på något sätt är det ännu bättre.

FELIX RANTSCHUKOFF

Såväl tillredningsätten och maträtterna har ändrats i finländska skolköken genom åren.

FOTO: HEIDI HOLMBERG

Skolelever får äta mat från förr

Nästa vecka kommer skolorna i Vörrå att uppmärksamma Finland 100 år genom att bjuda på historiska rätter som serverades förr i skolorna.

För ett par veckor sedan fick köksorna bekanta sig med hur det såg ut i skolorna förr på Oravais skolmuseum i Kimo. Lärarna i skolorna har även förberett sig för att temaveckan ska ge en bild över den forna skolgången.

– Planeringen börjar vara klar. Vi har sagt åt eleverna vad som väntar och att det blir ganska speciell mat. Vi kommer att tillreda maträtter som fanns på matsedlarna ända från 40-talet ända fram till skolmaten vi är vana med idag, säger Marita Kyhr, köksa på Kimo skola.

De ingredienser som kommer att synas kraftigast, jämfört med dagens matsedlar, är råg och lingon. På Kimo skola kommer maträtter som rågmjölsgrot med bär och lingon, korngrynsgröt och fylld potatis med vitsås att serveras.

– Gröten har alltid funnits i de finländska skolorna. Det var andra rutiner då. Barnen fick ta med mjölk och bröd med sig hemifrån till skolan. Eleverna hade till och med en egen sked. Om någon hade för lite mjölk delade man med sig och om mjölken frusit på vägen dit så fick den tina upp bredvid kakelugnen, säger Kyhr.

Kyhr tror att det kommer att vara en utmaning för skolköket att tillreda de historiska rätterna. Hon tror också att det kommer vara utmanande att övertyga eleverna.

– Jag har jobbat som köksa i över 40 år, så jag har det lättare ställt. De yngre får en liten utmaning faktiskt tror jag. Eleverna brukar vara försik-

Mjölflaskorna fick eleverna tina upp vid kakelugnen om det bildats is i mjölken.

FOTO: HEIDI HOLMBERG

Första matlistan

- Den första lista för elevbispisningen i Oravais uppgjordes år 1948 av skolkökslärarinnan Brita Backa och såg ut så här:
- Måndag: Makaronivälling
- Tisdag: Potatismos, fläsk och kålrotskallops

- Onsdag: Korn- eller havregrynsgröt eller välling
- torsdag: Ärtsoppa eller potatisgryta med kött
- Fredag: Klimpmjolk eller lingongröt
- Lördag: Köttsås eller köttfärsås och potatis

tiga med ny mat, vi har bara förvarnat dem på att det blir speciellt, säger Kyhr.

Vid Centrumskolan i Oravais är också förberedelserna i full gång. Leena Broo, husmor vid Centrumskolan, är förväntansfull inför temaveckan.

– Vi ser så mycket fram emot det. Det är roligt med något lite annorlunda.

Baserat på besöket till skolmuseet och gamla matlistor kommer Centrumskolan att baka mera bröd än vanligt och salladen ersätts med inlagda rotfrukter.

– Vanligtvis bakar vi bröd en gång i veckan. Vi ökar det till fyra dagar nästa vecka. En del elever kanske tycker att det blir skönt att slippa salladen, en del kanske kommer sakna den. Vi serverar i stället bland annat inlagda rödbetor och saltgurkor. Jag tror att eleverna kommer att ha störst

svårigheter med att äta sill. Vi är vana vid den vid jul- och påskbordet, men det är något som fallit bort resten av året. Jag tycker det är jättekul för barnen att få se hur bra de har det i dag och hur det har varit, säger Broo.

Om Broo skulle få välja en maträtt som skulle börja serveras i skolorna igen så skulle det vara biff stroganoff. Andra rätter är hon glad över att inte serveras längre.

– Klimpmjolk är kanske något jag inte vill ha tillbaka. Men lingongröt skulle nog gå. Vi är en kulturell skola och menyn ska tillgodose alla.

Hon tycker att det är bra att uppmärksamma Finlands skolors mathistoria.

– Jag tycker vi ska uppmärksamma att Finland fyller 100 år, det gör ett land bara en gång, säger Broo.

FELIX RANTSCHUKOFF

Ny kanalplats för Wör-TV

• 19.10 bytte Wör-TV till kanal 953 och den gamla kanalnummer 950 slutade fungera.

För att kunna se våra program måste du utföra en automatisk kanalsökning på

din tv. Tillvägagångssättet varierar för olika apparat-typer och modeller. Bekanta Dig med apparatens bruksanvisning!

Äger du en nyare apparat

och den "automatiska kanaluppdateringen" är aktiverad i menyn, hittar tv:n kanalen på egen hand.

Tryck 953 och kanalen kommer fram.

Marie Östman färgar håret på Pia Sebbas i Salong Naturnära i Kaitsor.

Från jorden in i håret

På Salong Naturnära används inga kemikalier i håret, i stället används naturens egna medel som lera, växtextrakt och oljor. Resultatet blir inte alltid fläckfritt, men det är inte meningen heller.

Marias Nycklar i Kaitsor har fått en ny inneboende. Marie Östman är utbildad frisör och insåg för några år sedan att hon inte vill klippa eller färga hår på det konventionella sättet. Därför gick hon förra vintern en fortbildning till ekofrisör på Yrkesakademien.

Såväl tankesättet som metoderna skiljer sig ganska radikalt från de frisörer vi är vana med i dag. Men det är inga nya idéer som ligger bakom. Metoderna går att spåra tillbaka till antika Egypten där man också använde bland annat Henna, en växt som lämpar sig väl till färg, för att både tatuera sig och för att färga håret.

– Det är litet av en resa tillbaka till ursprunget. Lera till exempel har använts i tusentals år. Vi borde gå tillbaka till originalet och bli bättre på att använda oss av det som naturen har att erbjuda, säger Östman.

Vid Salong Naturnära kan kunderna förutom vanliga klippningar och att få håret inpackat i naturliga färgämnen även få en så kallad energiklippning. Det innebär

att håret klippas på ett holistiskt sätt, helheten ska följa de naturliga hårlinjerna och inga skarpa hörn ska uppstå. Östman beskriver det som att håret får uppnå sin fulla potential.

– Jag klipper bara med sax och när jag följer linjerna blir det en bra form på håret. Det gör också håret mera lätt-skött. Det tar lite mera tid att göra det, så därför kan det vara bra att meddela det på förhand.

När Östman färgar hår, speciellt om kunden har ljusare hår eller grå utväxt, börjar hon med att förpigmentera håret med Henna i 20 minuter.

– Det ger en mera täckande färg. Verknings tiden är minst en timme. Håret viras in i en varm handduk, för växtfärgen behöver värme för att fungera optimalt.

För att tvätta bort kemikalierester och silikoner ur håret gnider hon in en viss sorts lera, torv eller karragentång. Det finns många svårigheter med att använda naturliga substanser för att färga håret. Färgresultatet varierar beroende på många faktorer. Det kan röra sig från vad kunden har för färgpigment i sitt hår, till PH värdet i håret och färgblandningen.

– Jag skriver ett färgrecept för varje kund och vilka ämnen jag använder för att

Färgen skiftar i grönt och gult efter att håret färgats med Henna. Efter några dagar förvandlas färgen till mörkbrunt.

Kort om ekologiska hårmedel

- Henna är en upp till 6 m hög buske med motsatta, grönaktigt bruna, ovala eller brett lansettlika blad.
- Växten är känd för det karmiröda till bruna färgämne som också kallas henna som finns i såväl blad som skott.
- Torv är förutom ett bra hårmedel även ett bra jord-

komma ihåg till nästa gång. PH-värdet påverkas av många faktorer. Det kan vara allt från kost till genetik som påverkar det.

Hårfärgen skiftar i olika nyanser efter en ekologisk hårfärgning och vissa ämnen kan till och med se gröna ut

förbättringsmedel. Torv som finns djupare i marken kan användas som bränsle.

- Flera arter av tång innehåller bland annat kalium- och kväveföreningar och har i kusttrakter använts som gödningsmedel.

• Källa: Nationalencyklopedin.se

till en början.

– Det blir som naturliga slingor. Henna ser grönt ut till en början men oxiderar efter två till tre dagar när då sitt slutresultat. Därför ska en kanske inte göra en ekologisk färgning dagen innan bröllopet.

Det är lättare att färga håret mörkt. Men varje kund behöver ett eget recept för att matcha pH-balansen i håret.

Pia Sebbas har kommit för att färga håret och efter en timmes väntan med håret inpackat i Henna och efter en duschning får hon sätta sig i stolen.

Håret är mörkbrunt men vid hårrötterna skimrar både grönt och gult. Hon har färgat håret med ekologiska medel tidigare och tycker att det är en bra sak.

– Jag gjorde det på egen hand förr. Jag hade efterlyst en ekologisk frisörsalong tidigare och när jag fick höra av Maria Wester att det skulle komma till Marias Nycklar var det givet att jag skulle pröva på. Det är bra att skipa de flesta gifterna, säger Sebbas.

Östman tror att alla kan dra nytta av att giftbanta på olika områden.

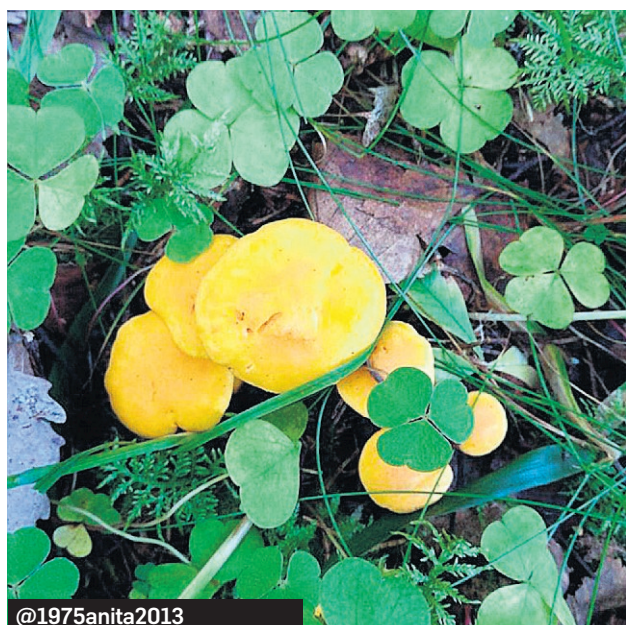
– Det finns så många kemikalier i nästan alla produkter vi använder i vardagen. Vi är konsumentmedvetna men flera ämnen som listas på innehållsförteckningen har vi ingen aning om vad det är och vad det gör. Det ackumuleras till en cocktail till kroppen av kemikalier. Var och en kan välja var de vill giftbanta, och det finns många ställen att göra det på. Börja med ett område i taget, annars kan det bli för överväldigande, säger Östman.

TEXT & FOTO:
FELIX RANTSCHUKOFF

#mittvåra

Här nedan får ni ta del av ett axplock härliga Våra-bilder som taggats med #mittvåra i sociala medier. Det publiceras fortsättningsvis foton från #mittvåra på kommunens webbplats. Det förutsätter att fotona är kvadratiska och att du har ett öppet instagram-konto.

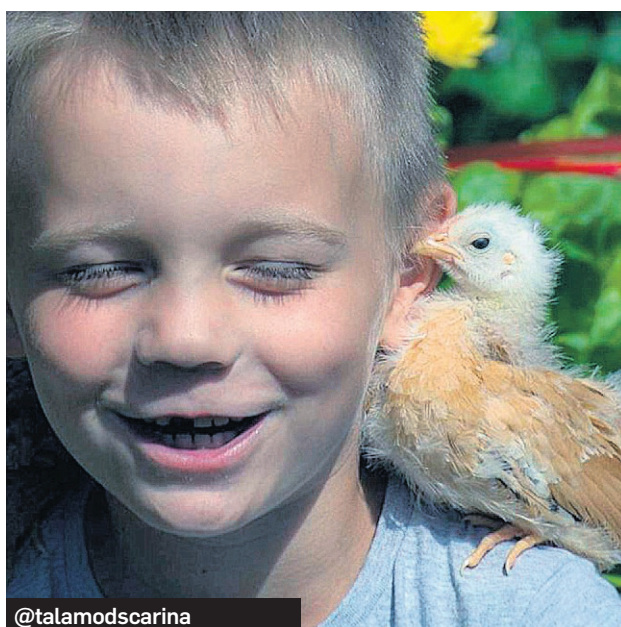
@1975anita2013

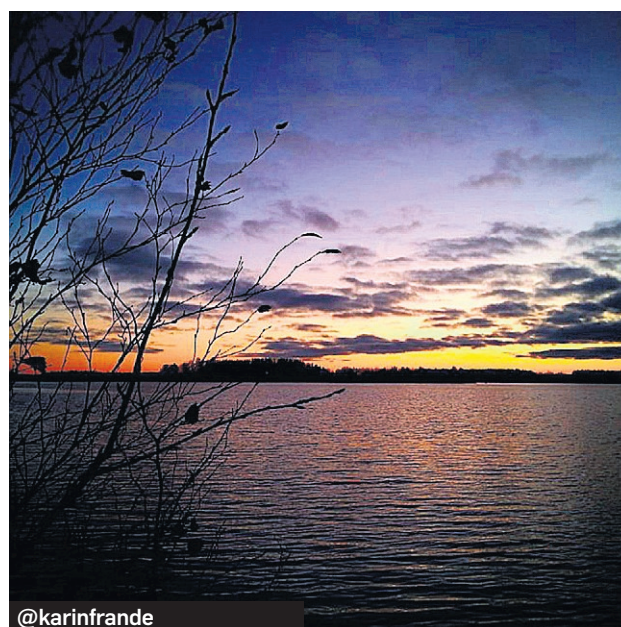
@catarinas_lantliv

@johan_s_foto

@talamodscarina

@karinfrande

@falisafitnesslinda

@karolinamlund

@kenljzone

@hundkonsulten

@lisen_helena

@barbro_sf

Betraktelsen

Att vara rättfärdig

Senaste söndag firades reformationsdagen i våra kyrkor. Det är en söndag som firas varje år men extra festligt var det i år när de lutherska kyrkorna firar reformationens 500-årsjubileum.

Alltsammans började en stillsam höstkväll den 31 oktober 1517, i den tyska staden Wittenberg. Vid slottskyrkans port stod professorn vid universitetet Martin Luther tillsammans med vännen Johan Schneider. Med Schneiders hjälp fäste Luther några pappersark på kyrkdörren med hammare och spik. På pappersarken fanns latinsk text pryddigt präntad i 95 paragrafer. Det var Luthers 95 teser där han gick till hårt angrepp mot avlatshandeln i den katolska kyrkan. Denna händelse i Wittenberg den 31 oktober 1517 har kommit att betraktas som reformationens födelsestund, därav det aktuella jubiléet.

Martin Luther hade fått en sträng uppfostran, både hemma och i skolan. Om Gud hade Luther fått lära sig att Gud var en sträng domare som straffade människorna för deras synder. När Luther var 22 år gick han i kloster för att kunna leva ett heligt liv. Men Luther tyckte att det fanns ett problem – ju mer han försökte vara helig och from, desto sämre tyckte han att han lyckades. Luther blev snart präst och också lärare vid universitetet. Det ledde till att han började läsa Bibeln.

Och i Bibeln fann Luther att hans uppfattning om Gud hade varit felaktig. Luther läste i Romarbrevet om Guds rättfärdighet och grubblade mycket över vad det kunde betyda. En dag föll bitarna på plats och Luther upptäckte att Guds rättfärdighet betyder att Gud är nådig och förlåtande.

Ett par av reformationsdagens texter är från Romarbrevet och talar om rättfärdigheten från Gud. Att förklara vad "rättfärdig" betyder är inte så enkelt. Slår man upp ordet "rättfärdig" i en ordbok kan det heta att det betyder att vara "rättskaffens" och "rättrådig". Då handlar det om att leva rätt och riktigt. Problemet är bara att vi människor inte klarar av att leva rätt och riktigt. Vi gör sådant som är fel och det kallas synd. Vi älskar inte Gud över allt annat och vi är själviska och glömmer bort att älska vår medmänniska som oss själva. Det var just det som Luther upptäckte med sig själv. Vi räcker inte till. Vi är skyldiga, både inför Gud och inför våra medmänniskor.

I Romarbrevet talar Gud om att hela världen med skuld inför Gud. Ändå rättfärdiggör Gud den ogudaktige och skyldige. Hur kommer det sig? Ser Gud mellan fingrarna och blundar för människornas skuld? Nej, Gud ser inte mellan fingrarna. Paulus förklarar det hela så här: "Alla har syndat och saknar den gudomliga härligheten, och de blir, utan att de

har förtjänat det, rättfärdiggjorda av hans nåd genom den återlösning som finns i Kristus Jesus." (Rom. 3:23-24)

Gud löser det hela så att den oskyldige, Guds son Jesus Kristus, offerar sig och tar på sig människornas synder och skulder när han lider och dör på korset. I stället frikänner Gud oss människor eftersom en annan, Jesus, har lidit syndens straff. På det sättet blir en människa rättfärdig inför Gud.

Att vara rättfärdig inför Gud kunde man enklast säga betyder att vara accepterad av Gud, att vara välkommen till Gud, inte för att vi själva är duktiga och förtjänstfulla utan därför att Gud förklarar den syndige rättfärdig för Jesu Kristi skull.

TOMAS KLEMETS

Vörå Idrottsförening 80 år

VIF vill bjuda alla som är eller varit verksamma som aktiva, funktionärer, föräldrar eller supportrar på 80-års fest som firas söndagen den 19 november på Norrvalla.

Vi inleder med uppvaktningar från kl. 17 och festen vidtar kl. 17.30 - jubileumsanförande av David Söderberg

Klädsel: Fri, gärna med med anknäring till föreningens historia. O.s.a. 15.11.2017 för serveringen: www.voraif.fi eller SMS 040-836 2179

I stället för presenter emotser vi hellre en inbetalning till föreningens bankkonto: FI93 4055 0011 8903 04

Deltagarna gör ett bra arbete och andan i arbetsgrupperna är god.

FOTO: CARINA NYQVIST

Skapar förutsättning för arbete

Vörå kommun försöker i dag mera aktivt hjälpa långtidsarbetslösa tillbaka till arbetslivet.

Det kan finnas många orsaker till varför en arbetslös har marginaliserats från arbetslivet och för den arbetslöse kan steget kännas tungt och svårt att försöka ta sig igen.

Vörå kommun har i dag en sysselsättningskoordinator anställd med huvudsaklig uppgift att främst hjälpa långtidsarbetslösa till någon form av aktivitet eller sysselsättning.

Från och med i oktober 2017 har kommunen kört i gång med ett pilotprojekt i rehabiliterande arbetsverksamhet i samarbete med tekniska sektorn.

Det finns nu en arbetsverk-

samsgrupp i Vörå och en grupp i Oravais. Dessa har en egen gemensam arbetshandledare.

Arbetshandledarens roll är att vara länken mellan tekniska och arbetsverksamhetsgrupperna, ansvara för planeringen av arbetsuppgifterna och handleda gruppen i arbetet. Grupperna gör allt från extra mindre fastighetskötsel till utomhusarbeten, men de ska absolut inte ersätta ordinarie anställdas arbete.

Syftet med den kommunalt ordnade rehabiliterande arbetsverksamheten är att förbättra en persons livskompetens och skapa förutsättningar att få arbete.

Grundkravet för att få komma med i kommunens arbetsverksamhet är långva-

rig arbetslöshet, minst 300 dagar. Om kommunen inte ordnar sysselsättning för långtidsarbetslösa betalar kommunen efter 300 dagar av arbetslöshet 50 procent och efter 500 dagar av arbetslöshet 70 procent av arbetslöshetsunderstödet.

De som deltar i verksamheten gör det för en period om 3-36 månader åt gången i enlighet med uppjord aktiveringsplan, som är uppjord med arbetskraftsrådgivare, sysselsättningskoordinator och/eller socialarbetare och klienten själv.

Arbetsverksamhetens omfattning är från en till fyra dagar per vecka och arbetstiden är minst fyra timmar per dag. Via den rehabiliterande arbetsverksamheten uppstår inget egentligt tjänste- eller anställningsförhållande mel-

lan deltagaren och arbetsgivaren Vörå kommun, utan de är fortsättningsvis i arbetslöshetsregistret.

Den anställda har dock en möjlighet att via verksamheten få rutiner i vardagen samt arbetserfarenhet, vilket i längden kan vara till hjälp i målsättningen att på sikt få en sysselsättning.

Erfarenheterna från verksamheten hittills är mycket positiva. Deltagarna gör ett bra arbete och andan i arbetsgrupperna är god. Responsen från de arbetslösa som är med har överlag varit positiv.

Vi ser fram emot att utöka verksamheten till andra sektorer inom kommunen så länge som behovet finns.

HEIDI SVARTSJÖ

Vörå-Oravais-Maxmo MI

100802 VISOR GENOM FINLAND 100 ÅR + bild

16.11.2017 kl 18.30, Furirbostället

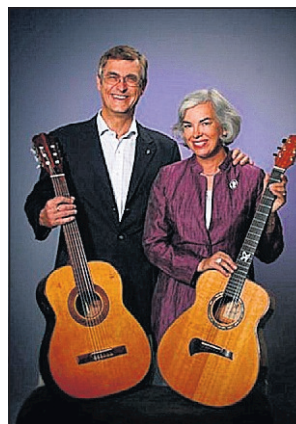
Karin Sandqvist och Jan-Erik Elfving presenterar visans historia ur finländskt perspektiv med sång, spel och allsång.

Visor från självständighetstankens födelse och uppvaknande, visor som har betytt mycket för hembygds känslan samt visor som starkt sammanhållningen och profilerat vår status. Servering med förhandsbeställning i samband med anmälan: kaffe och bulle 5 euro, kaffe och smörgås 7 euro eller sk. "brännvinsbord" (salt plockmat) 20 euro. Betalas på Furirbostället.

112504 GJUTNING AV SILVERSMYCKEN

22.11-5.12 kl. 18.00-20.15 (on), kl. 10-16 (lö-sö), Karvsor skola

Gör ett eget unikt smycke! Du gör formen i vax som förs över till sepiaskal och

Karin Sandqvist och Jan-Erik Elfving. FOTO: MIA DAMBERG

lera. Du gjuter två föremål (flera om det finns tid). Ta med papper, pennor och ett förkläde. En liten verktygs- och materialavgift på 6 euro tillkommer (vax, ix sepiaskal och verktyg) och du kan även köpa silver och sepiaskal av läraren. Ett infotillfälle hålls 22.11 då exempel visas på föremål du kan gjuta. De två övriga tillfällena är 2-3.12 och 30 min lunchpaus ingår.

112804 ADVENTSKALENDER

24-25.11 kl. 18.30-21 (fr), 10-15.45 (lö), Tegengrens skolan

Hör du till de som inte gjort en adventskalender än? Kom med och låt dig inspireras. Kanske en vintage eller återanvändning kan bli temat på din kalender?

Du jobbar med papper, tyg eller trä. Ta med olika saker som kan bli stommen till din kalender t.ex. klädhängare, vacker gren, band, störor, lådor, rullar eller burkar. Till dekorationen kan du använda fina band, dekorativa papper, spetsar, jeans, handdukar, lim, sax, tusch och knappar.

Anmälningar: www.vora.fi/kursanmalan eller 382 1673

JULKONSERT

Institutets tre körer håller en gemensam julkonsert i Vörå kyrka torsdagen den 7.12, kl. 19.00. För att uppmärksamma Finlands 100-års självständighet sjunger

körerna nyare och äldre julsånger med finländsk och svensksfinländsk anknytning.

Fritt inträde, programblad 5 euro. Dirigenter: Pernilla Nilsson-Wik, Emilia Backman och Margaretha Nordqvist, pianist: Martin Klemets.

LÄSÅRSKURSER

Observera att de som anmälde sig till en läsårskurs på hösten automatiskt flyttas över till vårterminen ifall inget annat meddelas! Vill du av någon anledning avbryta kursen vid höstterminens slut, bör du avboka din plats till kansli senast 5.12.2017, annars debiteras vårens terminsavgift.

VÅRTERMIN

Inför vårtermin kan du ännu ge synpunkter och önskemål om våra kurser fram till 17.11.2017 via vårt formulär på adressen www.vora.fi/kursforslag, via e-post eller genom att ringa 06-382 1673.

Vörå kommunbibliotek – Vöyrin kunnankirjasto

Läsarna tipsar! Lukijat vinkkaavat!

Namn: Eddie Lillbacka
Ålder: 5
Bor: I Kimo på Knuterstået
Sysslar med: Går på daghemmet Solbacken i Kimo
Senaste lästa bok: Super-Charlie och gosdjurestjuven av Camilla Läckberg
Min favoritbok: Hungriga handväskan (Katarina Mazetti)
Min favoritförfattare: Astrid Lindgren
Just nu läser jag gärna: Bamse-serier
Berätta om ett särskilt läsminne: När pappa och jag sov i tältet och läste Tuppens minut. Det var mysigt.

Eddie Lillbacka

Sirpa Henriksson

Vad jag tänker när jag hör ordet bibliotek: Jag tänker på böcker och filmer. Bibliotek är bättre än bäst för att det finns så många bra böcker att välja mellan.

Nimi: Sirpa Henriksson
Ålder: 58
Asun: Tuckor
Olen: kunnalla töissä
Viimeisin lukemani kirja: Tulilapsi

Läslänken, Vörå Kommunbibliotek.

FOTO: PRIVAT

Paras lukemani kirja: Annoin sinun mennä
Suosikkikirjailijani: Cathy Kelly, Nora Roberts
Nyt luen mielelläni: Romantia, Dekkaria
Lukukokemus: Kirja oli koskettava
Mikä tulee mieleeni sanasta kirjasto: Hiljaisuus, rauhallisuus. Paljon kirjoja

vet, det vill säga för att kunna följa med i nyhetssändningar, förstå en vanlig tidningstext, instruktioner och anvisningar med mera.

Högläsning har ingen åldersgräns

Barn tycker om att lyssna till högläsning och högläsning har ingen åldersgräns. Det är viktigt att komma ihåg att man inte ska sluta läsa högt för sina barn när de själva börjar läsa. Barn behöver få lyssna till mera avancerade berättelser än de själva klarar av att läsa. Högläsning är ett bra sätt att stimulera barnens språkutveckling, koncentrationsförmåga, fantasi och inlevelseförmåga. Högläsning skapar läslust och barnen får en vilja att kunna läsa spännande berättelser på egen hand.

Läslänken

På Sagas namnsdag öppnade Vörå kommunbibliotek en ny Facebookgrupp: Läslänken. I Läslänken skall vi tillsammans ge, ta emot och dela med oss av boktips. Vi kan använda lästipsen för högläsning eller länka dem vidare till barnen för att inspirera dem att läsa mera. I Läslänken kan vi också fråga efter böcker med olika teman eller diskutera annat som har med böcker och läsning

att göra. I Facebookgruppen hoppas vi få se föräldrar, mor- och farföräldrar, personer som arbetar med barn, personer som är intresserade av barnlitteratur, det vill säga alla som vill ge barnen en bra framtid. Tillsammans blir vi en aktiv läslänk. Välkommen med, önskar personalen på Vörå kommunbibliotek.

Anna lapselle satuaianen lahja

17-vuotias, joka on säännöllisesti lukenut (tai kuunnellut) tekstejä, omaa noin 50 000-70 000:n sanan sanavaraston. 17-vuotias joka ei säännöllisesti ole lukenut (eikä kuunnellut) tekstejä taitaa vain 15 000-17 000 sanaa. Pärjätäksemme jokapäiväisessä elämässämme, eli kyetäksemme esimerkiksi seuraamaan uutislähettyksiä sekä ymmärtääksemme tavallista sanomalehdissä käytettyä kieltä, ohjeita ja käyttöoppaita, tarvitsemme me aikuiset noin 50 000:n sanan sanavaraston. **Ääneen lukemiselle ei ole ikärajaa** Lapset pitävät siitä, että heille luetaan ääneen. Ääneen

lukemiselle ei myöskään ole ikärajaa. Onkin tärkeää muistaa, ettei sitä tule lopettaa vielä silloin, kun lapsi alkaa lukemaan itse. Hänen on vielä tärkeää saada kuulla niitä tekstejä, jotka ovat liian vaikeita hänelle itse luettavaksi. Ääneen lukeminen on hyvä tapa stimuloida lapsen kielen kehittymistä, keskittymiskykyä, mielikuvitusta ja eläytymiskykyä. Ääneen lukeminen kasvattaa lukuhaluja, ja innostaa lasta lukemaan jännittäviä tarinoita myös itse.

Lukulenkin

Sagan nimipäivänä Vöyrin kunnankirjasto avasi uuden Facebook -ryhmän: Lukulenkin.

Lukulenkinissä voimme kaikki yhdessä antaa ja saada vinkkejä hyvistä kirjoista. Voimme lukea lapsille ääneen täällä vinkattuja kirjoja, tai "lenkittää" ne eteenpäin heille, innostaaksemme heitä lukemaan. Täällä voimme myös esimerkiksi kysyä kirjavinkkejä eri aihepiireistä, tai keskustella muuten kirjoihin ja lukemiseen liittyvistä asioista.

Kohderyhmä: Kaikki, jotka haluavat antaa ja saada kirjavinkkejä lapsille; vanhemmat, isovanhemmat, lasten kanssa työskentelevät sekä lastenkirjallisuudesta muutoin kiinnostuneet.

Kommunbladet

Redaktion: 050-3130 762 Annonser: 7848 202

KaffiKäppin

Dagens lunch Må-Fr 11.00-14.00

Vöråvägen 5
050 44 20 122
www.kaffikappin.fi

Varmt
Välkomna!

KLANG MITT VACKRA FINLAND

JULKONSERT MED FINLÄNDSKA JULSÅNGER

MED:

KÖR FÖR ALLA
AQUARELLE
ORAVAIS MANSKÖR

TO 7.12.17

KL. 19.00

VÖRÅ KYRKA

DIRIGENTER:

PERNILLA NILSSON-WIK

EMILIA BACKMAN

MARGARETHA NORDQVIST

PIANO:

MARTIN KLEMETS

FRITT INTRÄDE!

KOLLEKT

VÖRÅ-ORAVAIS-MAXMO MEDBORGARINSTITUT

Suomi
Finland
100

Med anledning av att Finland fyller 100 år

ÖSTERBOTTNISK LOKALHISTORIA

Lör. 18.11.2017 kl. 12:30-16:30 vid Stundars.

Avgift: 10 € | Kaffe/te/saft och gris ingår i avgiften.

- 12:30 Österbottens regementes salut ute på gården och värdarnas välkomstord
- 12:40 Österbottens regemente och Slaget vid Oravais 1808 | Göran Backman
- 13:00 Finlandssvenska personligheter | Henrik Fägelbärj
- 13:30 Tjärbränning i Övermark, en gammal tradition | Sven Eklund
- 14:00 Kaffepaus med Stundars grisar
- 14:30 "Att resa över tid och rum – kulturavret som en arena att träffas på" | Annina Ylikoski
Hur har Kristinestad använts som tidsresearena, där flera olika kulturer och konstarter mötts.
- 15:00 Havet tar och havet ger | Världsarvsambassadör Ann-Sofi Backgren
Spritsmuggling och starka kvinnor under tidigt 1900-tal med inslag från den gamla fiskarbyn Molpe.
- 15:30 Tidsresa till Solf 1917 | Guidad vandring på Stundarsområdet med bl.a. kodning av hemliga meddelanden, träff med jägarens mor, gammaldags skollektion, hemligt möte med en röd agitator.

Seminarier arrangeras av Korsholms vuxeninstitut, Vörå-Oravais-Maxmo medborgarinstitut, Kristinestads medborgarinstitut, Malax-Korsnäs medborgarinstitut, Närpes vuxeninstitut och Vasa Arbis med finansiering från Österbottens förbund.

Alla anmälningar tas emot vid Vasa Arbis per telefon (06) 325 3501 eller (06) 325 3504 vardagar kl. 8-16, eller så kan man gå in och anmäla sig på Vasa Arbis hemsida www.vaasa.fi/sv/arbis.

- Funderar Du på eget företag och vill ha hjälp med att komma igång?
- Har Du eget företag och behöver t.ex. hjälp med fakturering någon timme/vecka eller månad?
- Behöver Du bokföringstjänster?

Pålitlig bokföringsbyrå med lång erfarenhet erbjuder dessa tjänster!

Ta kontakt på telefon 040 5926446 eller via e-post: oravaifs@gmail.com för en offertberäkning.

Oravais Företagsservice Ab

JULKLAPPAR SOM VÄRMER LÄNGE!

Nya fönster och dörrar!
Eller varför inte höja värmen på terrassen med en inglasning?

Passa på, resten av året har vi

-10% (550€ - 2360€) på

Halles kompletta uterum!

Se mera på: www.exellent.fi

Exellent Trading
Oravais

Karlebyvägen 115 0400340093

KUSTENS
FASTIGHETSFORMIDLING AFM
KIINTEISTOVALIUTYS LKV

PARHUS/RADHUS

Vörå, Nikusbackvägen 5 B 3, 3 r+k+b
85 m² byggår 2014, 182.000 €
Vörå, Gränden 4 bostad 9, 2 r+k
57,5 m², byggår 1980, 34.000 €

EGNAHEMESHUS

Oravais, Tacksamviksvägen 33, 5 r+k+b,
b 2006, 157 m². Havsutsikt. 320.000 €
Maxmo, Djupsund 169, 3 r+k+b,
våny. 90 m², b 2001, egen strand, gäststuga,
strandbastu, tomt 5095 m², 195.000 €
Vörå, Kaitsorvägen 18, 3 r+k+b,
byggt 1971, 176 m², bst.lyta ca 120 m², tomt
ca 3000 m², 48.000 €
Maxmo Strandvägen 7, 4 r+k+kv, ca 100 m²
stockomme, stor tomt 6450 m², 39.000 €

Tel. 050 557 5187
info@kff.fi | www.kff.fi

WenTis
BEGRAVNINGSBYRÅ
Begravnings tjänster i Vörå kommun

Öurvägen 17, 66800 ORAVAIS. Må-fre 10-15.
0500 722 688/24H. lars.vonwendt@netikka.fi

**Värme, vatten-, avlopps-
och ventilationsanläggningar.
Bergs- och jordvärmeanläggningar**
HEIKIUS RÖR AB

66800 Oravais, tfn 385 0083, 0500-160 593,
050-330 8022, heikiusror@netikka.fi

Kom ihåg Far på Farsdag 12.11

Blommor till vardag och fest,
glädje och sorg

Blomsterjäsent

Välkommen!
Vörå
06-383 2460

Däckförsäljning • Vindrutebyten
• Reparation av bilar, båtar och snö-
skotrar • Service på Minkomatic
• Effektboxar till dieselfordon

DELINTE • FIRELL • Continental®

Matias verkstad

Tel. 050 5360 100 matias.verkstad@gmail.com
Lövsund 427, Maxmo www.matiasverkstad.fi

Annika Holmström hade en dvärgschnauzer när hon var liten. Hundintresset har suttit i ända tills idag. FOTO: FELIX RANTSCHUKOFF

Annika gillar att tävla med hundar

• Vinnaren av läsartävlingen den här gången var Annika Holmström som är hemma från Kaurajärvi, men bor i Vasa för tillfället.

Holmström har jobbat som sjuksköterska vid en hälsostation i Vasa den senaste tiden. Hon blev utexaminerad sjuksköterska förra året från Yrkes-högskolan Novia. Om bara ett par veckor ska Holmström flytta till Jakobstad där

pojkvännen väntar. Där ska hon arbeta som företagshälsovårdare.

Det mest givande med hennes arbete tycker hon är att se förändring.

– Det känns bra att hjälpa någon på vägen och att få göra något praktiskt. Antingen direkt hjälp eller att hjälpa personen att hjälpa sig själv, säger Holmström.

Holmström har ett långva-

rigt intresse för hundar. Ända sedan lågstadiet har hon varit intresserad av agility. Hon är även aktiv i styrelsen för Vörånejdens hundklubb Woff. För tillfället har hon ingen egen hund, men hon får träffa hundarna när hon åker hem till sin familj på besök.

Det kom som en överraskning att hon vunnit läsartävlingen, för det var hennes

mamma Gunborg som skickat in blanketten.

– Hon var duktig på lokal-kännedom. Jag blev totalt förvånad, men insåg snabbt att mamma måste ha varit bakom det.

För presentkortet hon vinner tänker hon köpa doftljus.

– Jag har hört att det finns ett bra märke och att de ska dofta gott.

FELIX RANTSCHUKOFF

Födda

Tuva Jansson föddes den 14.8 och var 53 centimeter och vägde 4030 gram. Syskonen heter My 4 år och Sam 2,5 år. Föräldrarna är Lisa Backman-Jansson och Mathias Jansson i Kaurajärvi.

Maria och Anton Thors i Bertby fick den 20.6 en flicka som vägde 3050 gram och var 47 centimeter lång. Flickan fick namnet Agnes Linnéa Maria Thors. På bilden ser vi stolta storebror Albin, 2,5 år.

Melwin (2 år) och Max (11 år) Jäfs lillebror Milton föddes den 26.9 och var 49 centimeter lång och vägde 3470 gram. Föräldrarna heter Johanna Stålnacke och Hans Jäfs.

Anna och Kenneth Rex fick den 8.9 en pojke som fick namnet Kristoffer Tom Rex. Vid födseln vägde han 4000 gram och var 53 centimeter lång. Storasyster heter Astrid och är 3 år gammal.

Tipsa Kommunbladet

Skicka e-post till
kommunbladet@hssmedia.fi
eller ring 050-3130 762!

SÄHKÖASENNUS
ELINSTALLATION
AB FORS OY
☎ 050-520 3254
ELINSTALLATION & ELPLANERING

ÖPPET:
vard. 9-18

BA SERVICE

Fixus

Bilreparationer - alla märken
Bosch testutrustning
Besiktningensarbeten

J-E Backull, Lotlaxv.
398, 66600 Vörå ☎ 050-554 9171

ELÄINLÄÄKÄRI • VETERINÄR

Anne Niemi 0400-166 325
Sandasvägen 19, 66600 VÖYRI

Mindre kött ger mersmak

● Kära läsare. I det här numret av Kommunbladet får ni läsa mycket om mat av olika slag. En pågående och ständigt växande trend är att äta vegetariskt eller vegankost.

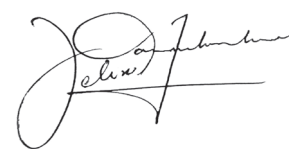
Insikten i köttets inverkan på såväl vår miljö som djuren har bidragit till att allt flera äter mindre kött. Det har märkts tydligt i butikskedjornas statistik, där det kommer fram att alternativ som pulled havre, quorn och seitan blivit allt populärare. Det kan vara en fräsch omväxling att skipa köttet emellanåt. Då tvingas en att vara uppfinningsrik, och växtriket innefattar en större variation av smaker. Jag har de

senaste åren börjat äta mindre kött. Det finns en viss mentalitet som irriterar mig, att köttfärs är något som alltid ska finnas i maten i brist på annat protein. Men det beror väl på att konsumenterna inte ännu är vana vid de alternativa proteinkällorna. Att minska på köttspillet behöver inte betyda att köttindustrin ska lida. Det är många stycken av djuren som inte används eftersom det ses som skräpkött. Därför är det bra att köträtter som pulled pork sett dagens ljus i Norden. Grisnacke i sig är ett segt kött, men ett långkok kan omvandla köttet till något som passar till det mesta.

Om vi äter mindre kött blir köttet till en lyxvara. De fyra paketen köttfärs som vi skippar kan ersättas av en finare köttbit, eller grisnacke som blir dubbelt så mycket kött som pulled pork än köttfärsen. Jag ser det som en vinn-vinn situation att äta mindre kött.

Vi lär oss mera om växtriket i köket och bidrar till mindre köttspill. Det kan väl alla dra nytta av?

FELIX RANTSCHUKOFF

● Vörå-Oravais-Maxmo Cancerklubb

● Cancerklubben har även i år bokat julbord med alla julens delikatesser i Elsas kök på Norrvalla. Vi har bokat bord för våra medlemmar från kl. 12.00 söndag 17.12. Priset är 30 euro/person.

Vi meddelar senare i förningslistan i VBL, i Wör-TV och Ärvas-TV om anmälan till julbordet.

SIV SÄLL, Ordförande

● Vörå församling

DÖPTA

• Isakas Axel John Erik, född 09.07.2017
• Wester Sammy Christer Carl-Uno, född 15.08.2017
• Lindqvist Alina Elisabet, född 08.09.2017
• Rex Kristoffer Tom, född 08.09.2017

VIGDA

• Stenback Marcus Erik Gabriel och Hofman Ellinore Anna Helena, båda från Vörå församling, vigdes på Furirbo-

stället i Oravais 09.09.2017.
• Thors Anton Emil Matias och Simons Maria Helena, båda från Vörå församling, vigdes i hemmet 07.10.2017.

DÖDA

• Nyman Anni Valdine, avled 25.09.2017, 93 år
• Granlund Edith Ulla-Maj, avled 27.09.2017, 71 år
• Hedlund Berta Maria, avled 27.09.2017, 87 år
• Backlund Bror Åke Torvald, avled 05.10.2017, 88 år

● Läsartävling

1

2

3

2

Vann i byin?

● Hur väl känner du din hemkommun?

Vi söker olika ställen i kommunen. Skriv ner de rätta svaren (t.ex. kommundgården i Vörå), din adress och ditt telefonnummer och skicka in svaret till **Kommunbladet, PB 55, 65101 VASA**. Märk kuvertet "Läsartävling". Svaren behöver vi ha senast den **22 november**. Bland alla korrekta svar utlotas ett **presentkort** värt 20 euro. Lycka till!

Namn: _____

Adress: _____

Telefon: _____

● **Rätt svar:** 1. Betlehems hantverkarmuseum i Oravais 2. Författarhemmet i Lotlax 3. Maxmo kyrka

3

T. Sundberg VVS-installation

Värmepumpar från 950 euro. Ring och fråga offert till ditt hus, garage eller sommarstuga!

www.vvs-lvi.fi
050-527 4128
Vörå/Oxkangar

Byahjälp Finland Ab/ Suomen Kyläavustajat Oy

Behöver du hjälp? Ring! 050-410 9905
Tarvitsetko apua? Soita!

www.facebook.com/Byahjalp
byahjalp@gmail.com

A-bygg U. Ahlbäck

a-bygg.u.ahlback@netikka.fi
www.a-byggahlback.fi
0500-362422

VTT
certifierad

Kakel och golv
Badrumsrenoveringar
Parkettläggningar

Nordlings Elinstallation
Sähköasennus

Tel. 050 462 6620
n.elinstallation@gmail.com

- Falsade tak
- Inplåtning av skorstenar
- Rännor och taksäkerheter
- Fönsterbleck och plåtlistor

Oravais Plåtslageri
Jens Norrgård 050-592 4888

Ring för
offert!

HÖSTSTÄDNING

Boka din höststädning nu så får du njuta av höststämningen i lugn och ro!

Ring 050 587 5306

**CHRISTINAS
STÄDTJÄNST**

Vill du annonsera i Kommunbladet?
Kontakta per-olof.sten@hssmedia.fi.

KOMMUNBLADET

ONSDAGEN DEN 8 NOVEMBER 2017

NR 7 • ÅRGÅNG 32

Vi har kassatjänsterna öppna:
må kl. 9.30-17.00
ti-fre 9.30-16.30
Välkomna in till oss!

Kvevlax Sparbank | tel. 06 346 2111 | sparbanken.fi

Nästa nummer av **Kommunbladet** utkommer tisdagen den 5 december.

Välkommen på
JULBORD
i december 3, 6, 10, 17
från kl. 11-15
Pensionärsrabatten fortsätter

Boka er julfest hos oss!
Ring och diskutera menyn
på tel. 050-501 1620

FJÄRDENS
KAFFESTUGA
KAHVITUPA

Vinterdäck i alla
prisklasser
samt lantbruksdäck

Resurs Bank Även finansiering
via Resurs Bank

Även färdig
kluken ved

Ring Kenneth 0500-362 814
**SERVICE KE-TRADING
MAXMO**

**SE ÖVER
VINTERDÄCKEN!**

Byt till NYA **HANKOOK**
vinterdäck,
så hålls Du på vägen!

Konkurrens-
kraftiga
priser!

nikon TYRES **AEOLUS** **LING LONG**

service och reparationer av bilar, traktorer,
lantbruksredskap m.m.
däckservice för tunga fordon
kontroll och inställningar av hjulvinklar
ny 3D-utrustning

BAGGAS
BIL & TRAKTOR

www.fixus.fi
www.baggasbil.fi

service och
installation

fixus Bruksgatan 383, ifn 010 3224 070
Anders 0500 157 917

**TIPS FÖR
FARSDAG 8.11!**
Medima angöra varmare för
rygg, knä, axlar, handled.

PRESENTKORT
till vår affär,
gäller alla produkter!

Köp ett par
glasögon till
normalpris
och du får
andra paret*
för

50€
(*bågar från
utvalt
sortiment)

Vi ser människan

Fenno **Karitas**
OPTIK **Optik**

Vi betjänar
må-fre 10-17
(eller enligt överensk.)
www.karitasoptik.fi

Vöråvägen 5, Vörå | Tel. 06-383 7333

Alko

NYTT UTHÄMTNINGSSTÄLLE
TILL DIN TJÄNST

Vi öppnar den 15 november ett nytt
uthämtningsställe för beställningar som gjorts
via nätbutiken i anslutning till KaffiKäppin i Vörå.

KaffiKäppin
Vöråvägen 5, 66600 Vörå
Telefon 0600 94320

alko.ax

UUSI NOUTOPISTEEMME
PALVELEE

Avaamme verkkokaupan tilauksille
uuden noutopisteen 15.11.
KaffiKäppinin yhteyteen Vöyrissä.

KaffiKäppin
Vöyrintie 5, 66600 Vöyri
Puh. 0600 94320

alko.fi

DANSGALA
Lö.25 nov. Norrvalla Vörå
Stjärnkväll!! KI:20.30-01.30

Streakers DANSDAX

I puben spelar bandet Ben Dower
Njut till omväxlande underhållning av 3
orkestrar! Inträde 20,- Under 30 år 10,-
Möjligheter till alternativa hotellpaket ring tel. 383 1012
Arr:Indigo Music Ab i samarbete med Folkhälsan Sport Ab.

Led Max
lampor E27,
6W och 10W, st
1,95€

Sandningskross,
15 kg, säck
3,50€

Solrosfrö 20 kg, säck
19,90€

**KOM IHÅG
FAR!**
- Arbetskläder
- Handskar och
sockor
- Verktyg m.m.

FISKARS
SNÖ-
REDSKAP

**JÄRN-RAUTA
KULLA**
Oravais, tfn3575800

Behöver du
nya vinterdäck?
Vi hittar alltid det perfekta
däcket för dina behov!
Välkommen in på
däckuppköp!

PIRELLI
HANKOOK
MICHELIN
Continental
ONESTE

Valvoline. TRUCK PARTNER mipa

KH
Fordonsservice

Härmävågen 6 050 468 55 45 www.keskis.fi